

Tárgytematika / Course Description

Művelődéstörténet alapjai

ANITVA1251

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Csaba Sándor

Félév / Semester: 2016/17/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A jelen turizmusra magasan kvalifikált, művelt, széles látókörű, a világban tájékozódni képes munkaerőt igényel. Ezt az ismeretanyagot és képességet adja a művelődéstörténet tantárgy. Az egyetemes művelődéstörténet végigvezeti a hallgatót a kultúra történetén, kiemelve azokat a társadalmi, eszmei, vallási, művészeti jelenségeket, amelyek az egyes korszakokra a legjellemzőbbek voltak. Az egyetemes fejlődési folyamatba ágyazva jelenik meg a magyar művelődéstörténet.

A tantárgy célkitűzése, hogy a hallgatók olyan emberközpontú gondolkodási módszert sajátítsanak el, amely lehetővé teszi a társadalom, a kultúra jelenségei közti összefüggések felismerését, szélesítve ezzel általános műveltségük alapjait. Biztos tudással kell rendelkezniük az európai kultúrát illető szakkifejezések és fontosabb nevek tekintetében, valamint fel kell ismerniük a főbb művészeti stílusirányzatokat. A gyakorlati tudás elsajátíttatása mellett kívánatos cél, hogy minél több hallgatóban megfogalmazódjék a műveltség és a további művelődés igénye.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

- 1. A művelődéstörténet tárgy szerepe az idegenforgalomban**
Európa a X. század táján
A népvándorlás utáni időszak. Európa a magyar honfoglalás idején
- 2. A magyar műveltség kezdetei**
Honfoglalás, kalandozások. Hitvilág, honfoglalás kori művészet
- 3. A középkor világképe és művészete I.**
Államalapítás, a kereszténység felvétele
Nyelvemlékeink, az írás, az első irodalmi alkotások
- 4. A középkor világképe és művészete II.**
Romanika és gótika
A kereszténység szimbolikája a művészetben
A szerzetesrendek kultúrtörténeti szerepe
- 5. Az Anjou-kor**

Történelmi folyamatok, irodalmi és művészeti alkotások (kódexek, építészet, szobrászat, festészet). Lovagi kultúra, szerzetesek, iskolák

6. **A magyarországi reneszánsz művelődéstörténeti értékei**
Humanizmus és humanisták Zsigmond és a Hunyadiak korában
A reneszánsz ember világképe. Reneszánsz kultúra az irodalomban, az építészetben, a zenében
7. **A reformáció**
Történelmi, vallástörténeti előzményei
A reformáció irányzatai. Anyanyelvűség, iskolák, irodalmi alkotások
8. **A barokk művészet**
A barokk gondolat- és eszmevilága. Nevelési elvek. Művészeti alkotások
9. **A magyar felvilágosodás kora.** A kulturális élet megélénkülése
A nyelvújítás társadalmi hatása
10. **Nemzeti művelődésünk a reformkorban**
Művészeti irányzatok a 19. század első felében: klasszicizmus, romantika
11. **DOLGOZATÍRÁS**
Az 1848-as forradalmak és a bukást követő évtizedek a magyar művészetekben
A magyar kulturális élet a szabadságharc bukásától a kiegyezésig
12. **A romantika és a realizmus alkotásai hazánkban a dualizmus korában**
Millennium kori építészet, művészet, a tudomány és a technika fejlődése
13. **Kulturális élet Magyarországon a XX. század elejétől a II. világháború végéig**
A Nyugat; az iskolarendszer; a tudomány fejlődése
14. **A XX. század 2. felének kultúrtörténeti folyamatai**
15. **A határon túli magyar kultúrtörténeti emlékeink**

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

A félév írásbeli vizsgával zárul. A vizsgára bocsátás feltétele az **alíírás** megszerzése, amelyért a **11. előadáson** a hallgatónak eredményes dolgozatot kell írnia (min. 60%). Amennyiben a hallgató dolgozatának eredménye 91% vagy annál magasabb, úgy megajánlott jegy (4-es, 5-ös) alapján a vizsga alól mentességet **kaphat**. Az alíírás megszerzéséért írt sikertelen dolgozat egyszer javítható.

Az írásbeli vizsgán a tematikában megjelölt témakörök ismeretéről kell számot adni. A vizsgajegy kialakításában a két terület 70 (a kijelölt témakörök ismerete), illetve 30%-os (a zárthelyi dolgozat eredménye) arányban szerepel.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kósa László (szerk.): Magyar művelődéstörténet
Osiris Kiadó, 1998.

Nemeskürty István: Kis magyar művelődéstörténet
Szent István Társulat, 1994.

B. Gelencsér Katalin (szerk.): Művelődéstörténet TKT
MMI-Mikszáth Kiadó, 1994.

Benedek István: A tudás útja. Magyar Könyvklub, 1994.

Dienes István: A honfoglaló magyarok művészete. Budapest, 1980.

Domanovszky Sándor (szerk.): Magyar művelődéstörténet I-V.

Babits Kiadó, 1989.

Feuerné Tóth Rózsa: A reneszánsz építészet Magyarországon. Budapest, 1977.

Fügedi Erik (szerk.): Művelődéstörténeti tanulmányok a magyar középkorból.

Budapest, 1986.

A. J. Gurevics: A középkori ember világgépe

Kossuth Kiadó, 1974.

Kovács Éva: Árpád-kori ötvösség. Budapest, 1974.

Kőszeghy Péter (szerk.): Magyar művelődéstörténeti lexikon (I.- X.) Balassi Kiadó, 2010.

Szabó Júlia: A XIX. század festészete Magyarországon. Budapest, 1985.

Tóth Melinda: Árpád-kori falfestészet. Budapest, 1974.

Zolnay László: Kincses Magyarország. Magvető Kiadó, 1977.

A művészet története sorozat, Corvina

A múlt születése sorozat, Helikon

Az emberiség krónikája sorozat, Officina Nova

Győr, 2016. június 20.